

ЮБИЛЕЙНА НАУЧНА СЕСИЯ

На 11 ноември 1994 г. се състоя юбилейна научна сесия, посветена на 30-годишнината на Великотърновския клон на Съюза на учените в България. Тя започна с тържествено пленарно заседание в Пленарната зала на Община Велико Търново. Тук дългогодишният председател на Великотърновския клон проф. Н и к о л а Н и к о л о в изнесе доклад "Повест за времето, когато се учреди и изяви клонът на СНРБ — В. Търново", а настоящият председател доц. к.ф.н. И в а н Х а р а л а м п и е в говори по темата "Великотърновският клон на СУБ — настояще и перспектива". Участниците в сесията бяха приветствувани от проф. д-р Иван Матев, председател на Съюза на учените в България, от Петко Георгиев, кмет на град В. Търново. Поднесени бяха и приветствия от името на ректора на Великотърновския университет "Св. св. Кирил и Методий" и на началника на ВОВОУ "Васил Левски".

Следобед работата на научната сесия продължи по секции: "Филологически науки", "История и археология", "Технически науки", "Химия", "Ветеринарна медицина", "Педагогически и икономически науки", "Агробиология".

Заседанието на секция "Филологически науки" протече в заседателната зала на Великотърновския университет. С интерес бяха изслушани докладите на Георги Данчев "Поучения и сентенции против пиянството в сборниците със смесено съдържание през XVIII—XIX в.", на К а з и м и р П о п к о н с т а н т и н о в "Оловна пластика от X в. с текст за цар Авгар", на К и р и л Ц а н к о в "Функциониране на българските етикетни формули", на И л и я н а П е т р о в а "За ситуацията "човекът в ъгъла" в някои от романите на Ф. М. Достоевски", на М и г л е н а Г е о р г и е в а "Лапидарният роман — явление в съвременната белетристика" и на Г е о р г и Н и к о л о в "Черноморският пътепис до 40-те години" (научното съобщение бе представено от проф. Н. Николов поради отсъствието на автора).

С много въпроси към докладчиците и с интересна дискусия приключи заседанието на секция "Филологически науки".

Предстои отпечатването на сборник, в който ще намерят място докладите на участниците във всичките секции на юбилейната научна сесия.

Миглена Георгиева

ИЗВЕСТНИЯТ РУСКИ ПИСАТЕЛ ВАЛЕНТИН ГРИГОРИЕВИЧ РАСПУТИН — ГОСТ НА ВЕЛИКО ТЪРНОВО

На 11 ноември т. г. в салона на общината се състоя среща на руския писател Валентин Распутин с великотърновската общественост. Той е един от онези руски писатели, които работят в днешния раздвоен свят и включват своето

творческо дарование в борбата срещу разрухата в Русия, характерна и за страните от бившия социалистически лагер. Неговите впечатления от България са, че тук става същото, каквото и в Русия. Руският народ е принуден да понася непоносимото. Духовната криза като резултат от насаждана десетилетия несвойствена за народа идеология, се съпътства от екологическа криза. Според писателя водата ще стане по-ценна от златото, тъй като поддържа живота.

Борбата за спасение на нравствеността в Русия се оглавява от православно духовенство. Но неговите сили са недостатъчни. Основният проблем е за оцеляване на човека, за неговото спасяване от духовната разруха. Руският писател изтъкна, че всяка обществена работа е в някаква степен политическа и поради това трябва ясно да се осъзнават целите, които се преследват. Основното съдържание на идеологическата борба днес в Русия според Валентин Распутин е да се създаде закон за защита на руската култура, руския език и руската литература. Това е борба за закони, които се отнасят до защитата и спасяването на руската народност и руската националност. Русия е заплашена от разруха поради разрушаването на нейните естествени устои и духовни традиции. Културата, езикът, литературата и въобще руските православни духовни ценности все още не се охраняват от държавата. Въвеждането на монархическа институция в Русия писателят смята за възможно най-правилен изход от кризата след 80-годишното строителство на социализма и комунизма. Връщането на монархията не се свежда само до връщане на царя, а до възстановяване на монархически демократичен начин на живот. Писателят смята, че чрез възстановяване на руската монархия може да бъде върнато достойнството на руския човек. Валентин Распутин смята, че космополитният начин на живот, наложен в Америка, не може да бъде образец за Русия.

Днес алтернативата на руския народ е ограничаване на потребностите (комунизмът обещавахе, че всеки щял да получи според потребностите си, а в крайна сметка стана точно обратното). Космополитният дух сее отчуждение и разрушение у човека. На планетата няма истинска духовна цивилизация.

На зададен му въпрос от публиката откъде може да се черпи истинна информация за Русия, Валентин Распутин отговори: "Литературна газета" няма да ви създаде безпристрастна представа за руската литература. Поради продължителна и префинена манипулация днес в Русия става какво ли не".

Намерихме удобно време, за да зададем няколко въпроса в по-спокойна и интимна обстановка.

Е. Д.: Валентин Григориевич, виждам, че Вие се вълнувате много от екологичните проблеми. Днес е ясно, че замърсяването на жизнената среда може да се схваща като придаване човешки вид на природата. Замърсена е човешката природа и това като че ли се прави целенасочено. В историята на човечеството са се оформили две противоположни схващания за природата: като работилница (природата се използва като средство за господство на едни хо-

ра над други хора). Днес се говори за екологическа експлоатация. Тя се изразява в различно отношение към средствата за живот на отделните хора. Другото схващане е, че човек е стопанин на природата и трябва да се грижи за нея. Към кое от тези схващания се придържате?

В. Р.: Нито към едното, нито към другото. Не съм съгласен, че на природата трябва да се гледа като на работилница. От друга страна, ако човек е стопанин на природата, това означава, че той поставя себе си по-високо от нея. Човек трябва да се отнася към животните като към кръвни братя. Върху човека лежи отговорността за запазването на планетата Земя. Човек е отговорен за лицето на планетата. Homo sapiens може да се намесва в природата дотогава, докато не настъпят необратими последствия.

Е. Д.: Кои според Вас са основните причини за разрухата на духовния живот в страните от бившия развит социализъм? Ако е възможно, моля да ги степенувате.

В. Р.: Първо, неправилен избор на пътя, по който върви цивилизацията. Второ, създаване на технократическа цивилизация, изграждаща ненужни удобства за човека и формиране на псевдоценности. Днешната цивилизация води към материални удобства в живота. Тя изкривява човека и неговата духовна природа за сметка на материалните потребности. Това е опасен стремеж, който утвърждава деформирани стандарти на живот. Изхабяват се ненужни ресурси (човешки и природни) за задоволяване на псевдопотребности. И днес подобни заблуди са налице. Необикновената активност на човека по отношение на планетата, целяща постигането на икономическо и политическо господство, ще погуби човека. Необходим е режим на самоограничение, режим на достатъчен живот, а не на разкош, който вече е създаден от хора, изповядващи една и съща "религия".

Е. Д.: Вашата книга, която се продава в града и мнозина граждани я купиха, получавайки от Вас автограф, е озаглавена "Дни и времена". Няма ли тавтология в заглавието, тъй като дните също са времена?

В. Р.: Има времена и време, продължителност и кратко време. Публицистиката и литературата трябва да бъдат създавани за дълги времена.

Е. Д.: Може ли да се каже, че в продължение на последните 80 години руският народ е бил в робство?

В. Р.: Аз не бих прибегнал до такава категорична квалификация. Над руския народ беше наложена чужда идеология. Той трябваше да живее според чужди мерки. Той не можеше да използва свободно своя език, своята култура. Той трябваше да забрави своята история и да се превърне в роб на идеологията. Руският народ беше в идеологическо робство, физическото робство не можа да бъде осъществено според първоначалния замисъл. Руският селянин се приспособи и трансформира колхоза в община и поради това запази своите християнски ценности. В края на 70-те години той вече беше преработил комунизма и

започна да прилага своя идеология. Връщането на руския народ в родната “стия” не се понрави на някои хора от Запада.

Е. Д.: Кои според Вас са най-големите врагове на руския народ?

В. Р.: Загубата на самоуважение, загубата на национално достойнство, преобретването на собствените традиции, преминаването към чужд начин на живот. Сляпото подражание е пагубно за нацията и народа. Човек губи своите корени, забравя своята отговорност пред ближния и става “гражданин на света”. Гражданинът на света е неустойчив. Той е безнравствено същество. Чрез идеологията той наложи своя начин на живот.

Е. Д.: Един последен въпрос. Какво Ви е мнението за Троцки и Ленин, които налагат със сила марксизма след Октомврийската революция?

В. Р.: Имам еднакво отношение към тях. В своето дело като революционери те са гениални. Но тази революция за Русия беше бедствие. Това са хора, които организираха Гражданската война в Русия и принесоха като жертва на олтара Русия. И в действителност те много постигнаха. Успехите са “забележителни”. Комунизмът е привнесено явление. И като чуждо явление той беше прокнат от антихуманност.

Евлоги Данков